

Αθήνα, 15.9.2021

ΠΡΟΣ:
ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ,
Πειραιώς 132,
11854 Αθήνα

Υπόψη: κ. Α. Δαγούμα /Προέδρου Ρ.Α.Ε.

Email: kdprel@rae.gr

Θέμα: Δημόσια διαβούλευση σχετικά με την εξέταση των αναγκαίων νομοθετικών και κανονιστικών ρυθμίσεων προκειμένου για την εναρμόνιση του εθνικού πλαισίου **προς την Οδηγία 2019/944**, σε ό,τι ειδικότερα αφορά την ενδυνάμωση των καταναλωτών ηλεκτρικής ενέργειας και την προώθηση του υγιούς ανταγωνισμού μεταξύ των Προμηθευτών: **Ζητήματα επαρκούς ενημέρωσης των καταναλωτών, διασφάλισης των θεμελιωδών δικαιωμάτων τους, ενίσχυση της διαφάνειας και της συγκρισιμότητας των τιμολογίων προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας.**

Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε,

Με την παρούσα επιστολή ο Σύνδεσμός μας επιθυμεί να συμμετάσχει στην παραπάνω Διαβούλευση και να εκφράσει τις απόψεις του επί των υφιστάμενων προτάσεων της Αρχής σας.

Ως προς τις προτάσεις/ερωτήματα που η Ρυθμιστική Αρχή έχει θέσει προς διαβούλευση, ακολουθούν οι θέσεις του Συνδέσμου μας :

1) ΔΩΡΕΑΝ ΛΗΨΗ ΤΟΥ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ

Συναφώς, θεωρείτε ότι ένα προϊόν που συνδυάζεται με ηλεκτρονική τιμολόγηση και προσφέρει ιδιαίτερος ανταγωνιστικούς όρους ως προς τη Χρέωση Προμήθειας συνάδει με το ενωσιακό πλαίσιο;

Υπό ποιους όρους δύναται να θεωρηθεί ότι τυχόν χορηγούμενη έκπτωση, η οποία εγγενώς επιδιώκει να αποτελέσει κίνητρο για την επιλογή της ηλεκτρικής τιμολόγησης ("bonus"), απολήγει να λειτουργεί ως "malus" σε βάρος όσων προβούν στην αντίθετη επιλογή; Προκειμένου για τον χαρακτηρισμό της εν λόγω «κίνητροδότησης» δύναται να λαμβάνεται υπόψη το εύλογο του εύρους της διαφοροποίησης της τελικής χρέωσης;

ΘΕΣΗ – ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Στην περίπτωση αυτή, επισημαίνεται ότι αποτελεί αρχή του ενωσιακού δικαίου και του εθνικού δικαίου, οι πελάτες να λαμβάνουν δωρεάν λογαριασμούς και πληροφορίες τιμολόγησης από τους προμηθευτές.

Στην εθνική νομοθεσία και ειδικότερα στο Νόμο 4342 (ΦΕΚ Α 143 9.11.2015) «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις, ενσωμάτωση στο Ελληνικό Δίκαιο της Οδηγίας 2012/27/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Οκτωβρίου 2012 «Για την ενεργειακή απόδοση, την τροποποίηση των Οδηγιών 2009/125/ΕΚ και 2010/30/ΕΕ και την κατάργηση των Οδηγιών 2004/8/ΕΚ και 2006/32/ΕΚ», όπως τροποποιήθηκε από την Οδηγία 2013/12/ΕΕ του Συμβουλίου της 13ης Μαΐου 2013 «Για την προσαρμογή της Οδηγίας 2012/27/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την ενεργειακή απόδοση, λόγω της προσχώρησης της Δημοκρατίας της Κροατίας» και άλλες διατάξεις.», άρθρο 12, Τιμολόγηση (ενσωμάτωση των άρθρων 10 και 11 της Οδηγίας 2012/27/ΕΕ) αναφέρεται στην παρ. 4 ότι:

«4. Οι διανομείς ενέργειας και οι επιχειρήσεις λιανικής πώλησης ενέργειας οφείλουν να παρέχουν στους τελικούς καταναλωτές ατελώς όλους τους λογαριασμούς και τις πληροφορίες για την κατανάλωση ενέργειας και δωρεάν πρόσβαση στα στοιχεία για την κατανάλωσή τους, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.»

Επίσης, η απόφαση του Δικαστηρίου της ΕΕ, C-294/18 συνηγορεί υπέρ του δικαιώματος του πελάτη να λαμβάνει δωρεάν λογαριασμούς και πληροφορίες τιμολόγησης. Σύμφωνα με την ανωτέρω απόφαση, ο προμηθευτής έχει δικαίωμα να χορηγεί έκπτωση στον πελάτη που επιλέγει την ηλεκτρονική

τιμολόγηση. Η ανωτέρω δυνατότητα δικαιολογείται και για λόγους προστασίας περιβάλλοντος.

Ωστόσο, θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι προμηθευτές στην παρούσα φάση επωμίζονται συγκεκριμένο κόστος εκτύπωσης και αποστολής λογαριασμού. Θα ήταν ιδιαίτερα επωφελές η Αρχή να προβεί σε συγκεκριμένες προτάσεις επί των συγκεκριμένων ζητημάτων. Είναι σκόπιμο η ΡΑΕ να προτείνει τον καλύτερο δυνατό τρόπο ανάκτησης του κόστους αυτού από τους προμηθευτές

Εντούτοις υποστηρίζουμε ενθέρμως την επικράτηση της ηλεκτρονικής τιμολόγησης καθόσον συμβάλλει ενεργά :

- στην προστασία του περιβάλλοντος,
- στην προστασία προσωπικών δεδομένων των καταναλωτών σε περίπτωση απώλειας/κλοπής λογαριασμών
- στην διευκόλυνση επικοινωνίας μεταξύ πελάτη – προμηθευτή
- στην μείωση του κόστους των προμηθευτών

Ειδικότερα, προτείνουμε να θεσμοθετηθεί ο κανόνας της υποχρεωτικής ηλεκτρονικής τιμολόγησης και της (συνακόλουθης απαραίτητης γνωστοποίησης του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του πελάτη) σε συνδυασμό με την κατ' εξαίρεση αποστολή έγχαρτων λογαριασμών στις περιπτώσεις που ο πελάτης αποδεικνύει την ανωτέρω αναγκαιότητα.

Ενόψει των παραπάνω προτείνεται η εξής διατύπωση της σχετικής ρύθμισης : *«Σε περίπτωση που ο καταναλωτής έχει πρόσβαση στο διαδίκτυο και διαθέτει διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, οι πληροφορίες λογαριασμού παρέχονται είτε στον έντυπο λογαριασμό κατανάλωσης, είτε μέσω διαδικτυακής εφαρμογής είτε μέσω αποστολής στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του πελάτη κατ' επιλογήν του Προμηθευτή ηλεκτρικής ενέργειας. Όταν οι πληροφορίες λογαριασμού παρέχονται μέσω διαδικτυακής εφαρμογής ή μέσω αποστολής στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του πελάτη: i) η ενημέρωση για την έκδοση του λογαριασμού χρέωσης γίνεται είτε μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου είτε με αποστολή γραπτού μηνύματος (SMS) στον συνδρομητικό αριθμό που έχει δηλώσει ο καταναλωτής, ii) παρέχεται η δυνατότητα στον καταναλωτή εάν το επιθυμεί να δηλώσει ότι θέλει να λαμβάνει πληροφορίες λογαριασμού μέσω έντυπου λογαριασμού iii) με πρωτοβουλία του Προμηθευτή οι καταναλωτές ενημερώνονται για την αλλαγή του τρόπου αποστολής τουλάχιστον δύο (2)*

μήνες πριν την διακοπή της αποστολής των έντυπων λογαριασμών καθώς και για τον τρόπο δήλωσης της μη αποδοχής της αλλαγής αυτής».

Στο ανωτέρω πλαίσιο θα ήταν δόκιμο από την Αρχή να συνεκτιμηθεί η έκθεση «Report on Billing Issues in the Clean Energy for All Europeans Package Customer Empowerment Work Stream Ref: C19-CRM-CEM-132-03 23 March 2021» του CEER (Council of European Energy Regulators) και ειδικότερα η παράγραφος 3.2.1 στην οποία αναλύεται το περιεχόμενο και η συχνότητα της τιμολόγησης¹

Ειδικότερα, στην ανωτέρω παράγραφο αναφέρεται ως ελάχιστη ενημέρωση για πληροφορίες τιμολογήσεων η αποστολή έγχαρτων (by mail) λογαριασμών 2 φορές ετησίως. Επειδή θα πρέπει να προωθηθεί η ηλεκτρονική τιμολόγηση όπως προβλέπει το ενωσιακό δίκαιο αλλά και σε συνάρτηση των προηγούμενων θέσεων μας προτείνουμε την εμπέδωση διαδικασιών, που θα υποχρεώνουν τους προμηθευτές να στέλνουν, δωρεάν, ετησίως δύο έγχαρτους λογαριασμούς. Σε διαφορετική περίπτωση, ήτοι εάν χρειαστεί ο προμηθευτής να στέλνει περισσότερους από δύο έγχαρτους λογαριασμούς στον πελάτη, ετησίως, να εξεταστεί από την Αρχή σας το ενδεχόμενο το επιπλέον κόστος λόγω της έκδοσης και αποστολής έγχαρτων τιμολογήσεων να βαρύνει τον πελάτη.

Καταληκτικά θεωρούμε: α) ότι ένα προϊόν που συνδυάζεται με ηλεκτρονική τιμολόγηση και προσφέρει ιδιαιτέρως ανταγωνιστικούς όρους ως προς τη Χρέωση Προμήθειας συνάδει με το ενωσιακό πλαίσιο, β) τυχόν χορηγούμενη έκπτωση, η οποία εγγενώς επιδιώκει να αποτελέσει κίνητρο για την επιλογή της ηλεκτρικής τιμολόγησης (“bonus”), δεν λειτουργεί ως “malus” σε βάρος όσων προβούν στην αντίθετη επιλογή. Επίσης, το ελάχιστο επίπεδο έκπτωσης προτείνεται να καλύπτει το κόστος εκτύπωσης και αποστολής έγχαρτου λογαριασμού.

---

¹ “ ....3.2.1 Billing and billing information frequency

The content of and frequency that consumers receive bills and billing information will depend on the predominant billing system in their respective MS, whether bills are issued digitally or not and whether smart meters are installed (and allow for remote reading). The recast Electricity Directive foresees an annual bill with periodic instalments or a monthly bill information (see. Table 1). However, consumers who receive their electricity bill annually will also receive monthly billing information, if their meters are read remotely. As summarised in Table 1, if there is no remote reading, they will receive their billing information four times per year electronically (or on request) or twice a year by mail.”

2) ΡΗΤΡΕΣ ΠΡΟΩΡΗΣ ΑΠΟΧΩΡΗΣΗΣ (switching fee – termination fee)

- I. Βάσει της κυρίαρχης τάσης σε ενωσιακό επίπεδο, η ΡΑΕ τείνει στο μη επιτρεπτό της επιβολής ρήτρας πρόωρης αποχώρησης (είτε για λόγους αλλαγής προμηθευτή είτε για λόγους τερματισμού της σύμβασης και αποσύνδεσης του μετρητή). Εξαιρέση από την ανωτέρω γενική αρχή δύναται να αποτελεί η περίπτωση της καταγγελίας από τον Πελάτη σύμβασης σταθερής τιμής. Σε κάθε δε περίπτωση, η επιβολή της σχετικής ρήτρας οφείλει να είναι πλήρως αποσυνδεδεμένη από την ενάσκηση από τον καταναλωτή του δικαιώματός του περί αλλαγής προμηθευτή.

ΘΕΣΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Σύμφωνα με το άρθρο 12 της Οδηγίας 2019/944² του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και την τροποποίηση της Οδηγίας 2012/27/ΕΕ:

«1. Η αλλαγή προμηθευτών ή συμμετεχόντων στην αγορά που δραστηριοποιούνται στη σωρευτική εκπροσώπηση πραγματοποιείται εντός του συντομότερου δυνατού χρονικού διαστήματος. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι πελάτες που επιθυμούν να αλλάξουν προμηθευτές ή συμμετέχοντα στην αγορά που δραστηριοποιείται στη σωρευτική εκπροσώπηση, **εφόσον τηρούν τους συμβατικούς όρους**, δικαιούνται μια τέτοια αλλαγή εντός τριών εβδομάδων κατά μέγιστο από την ημερομηνία της αίτησης. Το αργότερο έως τον Ιανουάριο του 2026, η τεχνική διαδικασία αλλαγής προμηθευτή διαρκεί το πολύ 24 ώρες και είναι δυνατή οποιαδήποτε εργάσιμη ημέρα.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε τουλάχιστον οι οικιακοί πελάτες και οι μικρές επιχειρήσεις να μην επιβαρύνονται με οποιοδήποτε **τέλος** σχετιζόμενο με την αλλαγή προμηθευτή.

3. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 2, τα κράτη μέλη δύνανται να επιτρέπουν στους προμηθευτές ή στους συμμετέχοντες στην αγορά που δραστηριοποιείται στη σωρευτική εκπροσώπηση να επιβάλλουν στους

---

² EE L 158 της 14.6.2019, σ. 125 έως 199

πελάτες τέλη τερματισμού σύμβασης σε όσους πελάτες καταγγέλλουν οικειοθελώς συμβάσεις προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας σταθερής τιμής ορισμένου χρόνου πριν από την λήξη της σύμβασης, υπό τον όρο ότι τα εν λόγω τέλη προβλέπονται από σύμβαση την οποία έχει συνάψει οικειοθελώς ο πελάτης και ότι τα εν λόγω τέλη ανακοινώνονται σαφώς στον πελάτη πριν από τη σύναψη της σύμβασης. Τα εν λόγω τέλη είναι αναλογικά και δεν υπερβαίνουν την άμεση οικονομική ζημία του προμηθευτή ή του συμμετέχοντος στην αγορά που δραστηριοποιείται στη σωρευτική εκπροσώπηση λόγω του τερματισμού της σύμβασης από τον πελάτη, περιλαμβανομένου του κόστους τυχόν δεσμοποιημένων επενδύσεων ή υπηρεσιών οι οποίες ήδη παρέχονται στον πελάτη ως μέρος της σύμβασης. Το βάρος της απόδειξης της άμεσης οικονομικής ζημίας επιβαρύνει τον προμηθευτή ή τον συμμετέχοντα στην αγορά που δραστηριοποιείται στη σωρευτική εκπροσώπηση και το επιτρεπτό των τελών τερματισμού της σύμβασης παρακολουθείται από την ρυθμιστική αρχή ή οποιαδήποτε άλλη εθνική αρχή.

Ενόψει των ανωτέρω μπορούμε να διατυπώσουμε τις κάτωθι παρατηρήσεις:

A. Η ανωτέρω Οδηγία αναφέρεται σε τέλη και όχι σε ρήτρες. Επισκοπώντας, όμως, με συνέπεια τις διατάξεις της Οδηγίας αναγνωρίζουμε ότι θα πρέπει να γίνει και αναφορά των ορισμών που περιλαμβάνει το άρθρο 2 της Οδηγίας 2019/944. Έτσι, λοιπόν, ορίζεται ότι α) «τέλος τερματισμού σύμβασης» νοείται κάθε χρέωση ή κύρωση που επιβάλλεται στους πελάτες από προμηθευτές ή συμμετέχοντες στην αγορά δραστηριοποιούμενους στη σωρευτική εκπροσώπηση σε περίπτωση τερματισμού σύμβασης προμήθειας ή παροχής υπηρεσιών ηλεκτρικής ενέργειας και β) «τέλος σχετιζόμενο με την αλλαγή προμηθευτή» νοείται κάθε χρέωση ή κύρωση που επιβάλλεται στους πελάτες από προμηθευτές ή συμμετέχοντες στην αγορά δραστηριοποιούμενους στη σωρευτική εκπροσώπηση ή διαχειριστές συστημάτων, άμεσα ή έμμεσα, σε περίπτωση αλλαγής προμηθευτών ή συμμετεχόντων στην αγορά δραστηριοποιούμενων στη σωρευτική εκπροσώπηση, συμπεριλαμβανομένων των τελών τερματισμού σύμβασης.

Οι ανωτέρω ορισμοί δημιουργούν, πράγματι, αμφιβολίες σχετικά με την εννοιολογική οριοθέτηση του τέλους με την έννοια ότι και η ρήτρα πρόωρης αποχώρησης μπορεί έμμεσα να θεωρηθεί κύρωση λόγω αλλαγής προμηθευτή και τερματισμού/καταγγελίας της σύμβασης.

Ωστόσο, θα πρέπει να σημειώσει η Αρχή σας ότι στην παρ. 1 του άρθρου 12 της ανωτέρω Οδηγίας προκύπτει ότι ο πελάτης, κατά την αλλαγή προμηθευτή, θα πρέπει να τηρήσει **τους συμβατικούς όρους**. Έτσι, λοιπόν, εφόσον ο Πελάτης έχει ενημερωθεί και υπογράψει σύμβαση προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας περιέχουσα ρήτρα πρόωρης αποχώρησης θα πρέπει να τηρήσει τους όρους της σύμβασης βάσει των ρυθμίσεων του εθνικού δικαίου διότι το Δίκαιο της ΕΕ δεν ρυθμίζει, άμεσα, ζητήματα ενοχικού δικαίου και δικαίου των συμβάσεων. Η παρ. 1 του άρθρου 12 δεν διακρίνει μεταξύ πελατών που δικαιούνται να τηρούν τους συμβατικούς όρους και πελατών που δεν δικαιούνται να πράττουν ανάλογα.

Είναι αλήθεια ότι δεν είναι δυνατό να παραλείψουμε τις επόμενες δυο παραγράφους της Οδηγίας, που αναφέρονται στους οικιακούς πελάτες και σε τέλη τερματισμού σε συνάρτηση με τους προαναφερόμενους ορισμούς. Η ερμηνεία του Δικαίου της ΕΕ πραγματοποιείται από τα όργανα της ΕΕ, τα οποία και προσδιορίζουν τα κριτήρια βάσει των οποίων θα ερμηνευθούν οι νομοθετικές πράξεις της ΕΕ, ερμηνεία και κριτήρια που οφείλουν να ακολουθούν οι εθνικές αρχές.

Από τα έγγραφα της διαβούλευσης δεν προέκυψε ότι στο άρθρο 12 της Οδηγίας 2019/944 τα όργανα της ΕΕ ταυτίζουν την έννοια του τέλους και της ρήτρας.

Καταληκτικά, δεν αντιλαμβανόμαστε ισχυρό νομικό έρεισμα που να δικαιολογεί την εννοιολογική ταύτιση ρήτρας και τέλους παρά τους ορισμούς, που θέτει η Οδηγία. Πέραν των ανωτέρω, η ανωτέρω θέση μας ενισχύεται από τον αγγλικό όρο, που περιλαμβάνεται στην Οδηγία και αφορά τα τέλη, fees, ενώ στη διεθνή συμβατική πρακτική ο όρος ρήτρα αντιστοιχεί στον αγγλικό όρο clause. Προφανώς η ανωτέρω ρήτρα, αλλά και άλλες ρήτρες (π.χ. ρήτρα αναπροσαρμογής που αναφέρεται στη παρούσα διαβούλευση) αποτελούν μέρος της σύμβασης και θα πρέπει να γίνονται αποδεκτές.

Β . Στην ελληνική νομοθεσία, την οποία η Αρχή σας υποχρεούται να τηρεί, διακρίνουμε τις έννοιες τέλους και ρήτρας, οι οποίες σε καμία περίπτωση δεν ταυτίζονται.

Η έννοια του τέλους συνδέεται με την παροχή συγκεκριμένης υπηρεσίας στον πελάτη, αποτελεί παροχή ειδικής ωφελείας προς τους βαρυνόμενους (ΣΤΕ 1972/2012, ΣΤΕ 2406/2014) ενώ η έννοια της ρήτρας ενεργοποιείται

στην περίπτωση αντισυμβατικής συμπεριφοράς του πελάτη και αποτελεί δικαιοπρακτικό όρο των συμβάσεων.

Ειδικά, για τις ρήτρες, ο Αστικός Κώδικας περιέχει διατάξεις που αναφέρονται σε ρήτρες και όχι τέλη (ΑΚ 400, 404, 399, 330) από τις οποίες καθίσταται εμφανής η εννοιολογική τους οριοθέτηση και λειτουργία.

Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι δεν είναι νομικά ορθή η ταύτιση των ρητρών με τα τέλη αλλά και ούτε με τις οποιεσδήποτε χρεώσεις καθόσον επιτελούν διαφορετική λειτουργία ως δικαιοπρακτικοί όροι των συμβάσεων.

Πέραν των νομικών επιχειρημάτων παραθέτουμε και τα ακόλουθα:

Δεν θα πρέπει να συγχέεται η φύση των χρεώσεων καταγγελίας της σύμβασης προμήθειας με χρεώσεις μετάβασης (switching fees) διότι η καταγγελία σύμβασης ορισμένου χρόνου επιβαρύνει τον προμηθευτή με μη αναπόσβεστα κόστη πωλήσεων. Για τον λόγο αυτό ακολουθείται η αρχή της αναλογικότητας στις χρεώσεις που προκύπτουν βάσει χρονικού επιμερισμού του αναπόσβεστου κόστους.

Ειδικότερα, ο αντισυμβαλλόμενος - πελάτης κατά την σύναψη της σύμβασης προμήθειας ενέργειας συμφώνησε για την ανάληψη των υποχρεώσεων και των ωφελειών που απορρέουν από αυτή. Οι ωφέλειες είναι είτε χρηματικές είτε σε είδος.

Για την διάκριση μεταξύ σταθερού και κυμαινόμενου τιμολογίου διευκρινίζεται ότι κάθε τύπος τιμολογίου επιβαρύνει εξ αρχής τον προμηθευτή ενέργειας αφού στην μία περίπτωση αναλαμβάνει ο προμηθευτής τον κίνδυνο αύξησης της τιμής κόστους ενέργειας ενώ στην περίπτωση του κυμαινόμενου τιμολογίου ο πελάτης επιθυμεί να ακολουθήσει την διακύμανση του κόστους ενέργειας, διότι έχει πχ προσδοκία ότι θα διατηρηθεί χαμηλά. Η διαφοροποίηση του κόστους καταγγελίας σύμβασης προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας ορισμένου χρόνου με βάση τον τύπο τιμολογίου, που σε κάθε περίπτωση σκοπό έχει μεταξύ άλλων την ανάκτηση του αναπόσβεστου κόστους απόκτησης και διακράτησης πελάτη, θα έχει ως αποτέλεσμα την επιβολή περιορισμών για την ανάπτυξη ελεύθερης τιμολογιακής πολιτικής και θα δημιουργήσει πολυπλοκότητα στον υπολογισμό της χρέωσης ενέργειας.

Κατά συνέπεια, δεν συμφωνούμε η χρέωση ρήτρας πρόωρης αποχώρησης να επιβάλλεται μόνο σε σταθερά τιμολόγια, αλλά θεωρούμε ότι πρέπει να μπορεί να επιβάλλεται και σε κυμαινόμενα τιμολόγια.

Η ρήτρα πρόωρης αποχώρησης δεν είναι τέλος αλλαγής (switching cost) προμηθευτή αλλά αποτελεί τρόπο ανάκτησης του κόστους απόκτησης πελάτη σε περίπτωση που ο πελάτης δεν τηρήσει τον συμβατικό χρόνο παραμονής του στον προμηθευτή το οποίο είναι διαφορετικό για κάθε προμηθευτή και ως εκ τούτου τα κόστη δεν είναι συγκρίσιμα.

Η ρήτρα πρόωρης αποχώρησης δεν πρέπει να συγχέεται με την καταγγελία της σύμβασης του πελάτη και του δικαιώματός του περί αλλαγής προμηθευτή. Σε κάθε περίπτωση ο πελάτης μπορεί να ασκήσει το δικαίωμα αυτό.

Η ρήτρα πρόωρης αποχώρησης δύναται να αφορά επίσης την απόσβεση της προσφοράς/δώρου που παρείχε η εταιρεία στον πελάτη κατά την διάρκεια ισχύος της σύμβασης προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας

Η κατάργηση της ρήτρας πρόωρης αποχώρησης, θα οδηγήσει σε καταχρηστική μετακίνηση των πελατών μεταξύ των προμηθευτών πριν την λήξη της συμφωνηθείσας σύμβασης προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας, προκαλώντας οικονομική ζημία εις βάρος των προμηθευτών προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας.

II. Λαμβάνοντας υπόψη την υποχρέωση διαμόρφωσης της σχετικής ρήτρας στη βάση της άμεσης οικονομικής ζημίας του προμηθευτή και το βάρος που αυτός φέρει για την απόδειξη της αναλογικότητας της εν λόγω επιβάρυνσης, θεωρείτε ότι τα σχετικά κόστη είναι συγκρίσιμα και προκύπτουν κατόπιν υπολογισμού του «αντικειμενικού» κόστους προσέλκυσης πελάτη, κατά τις συνήθειες των οικείων συναλλαγών, σε συνάρτηση με την αρχική διάρκεια της σύμβασης και το χρονικό σημείο της καταγγελίας της από τον πελάτη; Ή, αντιθέτως, είστε της άποψης ότι τα κόστη των Προμηθευτών, που παρέχουν σταθερά τιμολόγια ορισμένου χρόνου, δύνανται να διαφέρουν ουσιωδώς;

ΘΕΣΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Ως προς την διάκριση μεταξύ σταθερού και κυμαινόμενου τιμολογίου, στην μία περίπτωση αναλαμβάνει ο προμηθευτής τον κίνδυνο αύξησης της τιμής

κόστους ενέργειας ενώ στην άλλη, του κυμαινόμενου ο πελάτης επιθυμεί να ακολουθήσει την διακύμανση του κόστους ενέργειας διότι πχ έχει την προσδοκία ότι θα διατηρηθεί χαμηλά.

Επιπλέον, θεωρούμε ότι τα κόστη των προμηθευτών που παρέχουν σταθερά τιμολόγια ορισμένου χρόνου δύνανται να διαφέρουν ουσιαδώς.

III. Είναι σκόπιμη και αναγκαία η πρόβλεψη μεθοδολογίας από τη ΡΑΕ που θα τυποποιεί το ανακύπτον κόστος προμηθευτή, άρα και το ύψος της ρήτρας πρόωρης αποχώρησης, ή θεωρείται προτιμητέος η *ad hoc* απόδειξη του κόστους από κάθε καταναλωτή; Λαμβάνοντας υπόψη ότι οι Προμηθευτές φέρουν το βάρος απόδειξης της διαμόρφωσης του ύψους της ρήτρας κατά τις αρχές της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας προκρίνεται ο έλεγχος από τη ΡΑΕ της διάταξης περί πρόβλεψης της ρήτρας, όπως αυτή (θα) περιέχεται στους Γενικούς Όρους του εκάστοτε τιμολογίου, ώστε να περιοριστεί ο κίνδυνος ασυμβατότητας με το πλαίσιο;

ΘΕΣΗ-ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Δεν θεωρούμε ότι είναι σκόπιμη η πρόβλεψη μεθοδολογίας, που θα τυποποιεί το ανακύπτον κόστος προμηθευτή και το ύψος της ρήτρας πρόωρης αποχώρησης, καθώς το κόστος απόκτησης πελάτη είναι διαφορετικό για κάθε προμηθευτή και ως εκ τούτου τα κόστη δεν είναι συγκρίσιμα.

Ενδεικτικά, αναφέρουμε ότι στα σχετικά λειτουργικά κόστη περιλαμβάνονται το κόστος διαφήμισης, δωρεάν χρήση ηλεκτρικού ρεύματος, δώρου, προμήθειας δικτύου πωλήσεων κλ.π..

Είμαστε υπέρ του ελέγχου από τη ΡΑΕ της διάταξης περί πρόβλεψης της ρήτρας, όπως αυτή (θα) περιέχεται στους Γενικούς Όρους του εκάστοτε τιμολογίου, ώστε να περιοριστεί ο κίνδυνος ασυμβατότητας με το πλαίσιο.

3) ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΑΡΧΩΝ ΤΗΣ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ, ΤΗΣ ΕΥΧΕΡΟΥΣ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑΣ, ΤΗΣ ΚΑΤΑΝΑΝΟΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΥΓΚΡΙΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΤΙΜΟΛΟΓΙΩΝ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

I. Παροχή κυμαινόμενων τιμολογίων με ευκρινές όριο προσαύξησης της Χρέωσης Προμήθειας.

Συμφωνείτε με την αναγκαιότητα και τη προσφορότητα του εν λόγω μέτρου; Υπογραμμίζεται πως για τη συγκεκριμένη κατηγορία, ο κάθε Προμηθευτής κατά τη διαμόρφωση της Ρήτρας Αναπροσαρμογής δύναται να προσδιορίσει τους δικούς τους δείκτες π.χ. τιμή Χονδρεμπορικής αγοράς στη DAM, τιμή Χονδρεμπορικής αγοράς στη DAM +Balancing, τιμή EUAs, τιμή TTF, οι οποίοι όμως να μπορούν να ενσωματωθούν στο Εργαλείο σύγκρισης Τιμών και να είναι προσβάσιμοι και υπολογίσιμοι από τους καταναλωτές. Θεωρείτε εύλογη την εν λόγω σύνδεση; Ποιους δείκτες προτείνετε να είναι επιλέξιμοι (και να ενσωματωθούν στην απόφαση ΡΑΕ 409/2020);

ΘΕΣΗ-ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Η θέση ορίων προσαύξησης της χρέωσης προμήθειας αποτελεί παρέμβαση στην αγορά της ενέργειας και δεν συνάδει με την επικράτηση ανταγωνιστικών συνθηκών στην συγκεκριμένη αγορά. Επιπλέον, θα πρέπει να τεθεί υπόψη των προμηθευτών μελέτη σύμφωνα με την οποία το συγκεκριμένο μέτρο θα αποδεικνύεται κατάλληλο για τον επιδιωκόμενο σκοπό, που θεωρούμε ότι είναι η προστασία του καταναλωτή-πελάτη (σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να προσδιοριστεί με σαφήνεια ποιος είναι ο επιδιωκόμενος σκοπός συνεκτιμώντας ότι το ενωσιακό και εθνικό δίκαιο προστασίας του καταναλωτή αναφέρεται στον ενημερωμένο καταναλωτή, ήτοι στο «μέσο καταναλωτή»), ο οποίος σύμφωνα με τον Κώδικα Καταναλωτικής Δεοντολογίας/Γενικές Αρχές Συμπεριφοράς των Καταναλωτών (ΦΕΚ Α/23/1-3-2017) οφείλει να είναι ενεργητικός, να διαβάξει προσεκτικά τους όρους των συμβάσεων που πρόκειται να συνάψει και να επιδεικνύει την δέουσα επιμέλεια σε σχέση με τις υποχρεώσεις του, αναγνωρίζοντας τον ως υπεύθυνο παράγοντα στην διαμόρφωση ενός υγιούς καταναλωτικού περιβάλλοντος.

Περαιτέρω, η αρχή της αναλογικότητας απαιτεί το μέτρο να θεωρείται αναγκαίο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού ενώ οι επωφελείς συνέπειες της υλοποίησης του μέτρου θα πρέπει να υπερτερούν των δυσμενών συνεπειών αυτού.

Από τα σχετικά έγγραφα της διαβούλευσης δεν προκύπτει ότι η Ρυθμιστική Αρχή προτείνει μια δέσμη μέτρων από τα οποία το συγκεκριμένο, ήτοι η

παροχή κυμαινόμενων τιμολογίων με ευκρινές όριο προσαύξησης, να θεωρείται ότι έχει τις λιγότερες δυσμενείς συνέπειες στις ανταγωνιστικές συνθήκες της αγοράς ενέργειας και ως εκ τούτου ελλείπει εμπειριστατωμένης μελέτης κρίνουμε ότι μέχρι αποδείξεως του αντιθέτου, το επίδικο μέτρο δεν είναι κατάλληλο και πρόσφορο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού. Όσον αφορά το δεύτερο υποερώτημα και εφόσον αποδειχθεί η καταλληλότητα και προσφορότητα του μέτρου κρίνουμε ότι ο κάθε Προμηθευτής κατά τη διαμόρφωση της Ρήτρας Αναπροσαρμογής δύναται να προσδιορίσει το εύρος της ακολουθώντας κανόνες που αντικατοπτρίζουν τις εκάστοτε συνθήκες της αγοράς ενέργειας με γνώμονα την προστασία του καταναλωτή και την επαρκή ενημέρωση του, την βιωσιμότητα των επιχειρήσεων, και τις δυνατότητες των προμηθευτών να προβλέψουν τις όποιες διακυμάνσεις της αγοράς. Με άλλα λόγια, ο κίνδυνος της διαμόρφωσης των τιμών δεν πρέπει να αναλαμβάνεται από τον προμηθευτή, ο οποίος ακολουθεί τις μεταβολές στην αγορά και δεν τις προσδιορίζει.

Έχοντας υπόψη τις οικονομικές συνθήκες της αγοράς δεν θεωρούμε ότι το μέτρο είναι αναγκαίο και πρόσφορο για τη διασφάλιση της ομαλής λειτουργίας της αγοράς, ενώ απειλεί τη βιωσιμότητα των προμηθευτών, υπό τις παρούσες συνθήκες απρόβλεπτης αύξησης του κόστους στη χονδρεμπορική αγορά ενέργειας.

Επιπλέον, όπως έχουμε επισημάνει επανειλημμένα από την έναρξη λειτουργίας των νέων αγορών στο πλαίσιο του Target Model, το ζήτημα που έχει ανακύψει με τις αυξημένες χρεώσεις για τους Λογαριασμούς Προσαυξήσεων της Αγοράς Εξισορρόπησης και ιδιαίτερα για τον Λογαριασμό Προσαυξήσεων Οικονομικής Ουδετερότητας (ΛΠ-3), αποτελεί στρέβλωση για την χονδρική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και πλήττει τον υγιή ανταγωνισμό. Το ζήτημα έχει αναδείξει εξάλλου η ίδια η Αρχή με τις δημόσιες διαβουλεύσεις σχετικά με τις προτάσεις της για τον περιορισμό του προβλήματος που είχε εξαγγείλει, τα μέτρα που εφάρμοσε από τον Φεβρουάριο 2021 και τις μελέτες που έχει πραγματοποιήσει/αναθέσει στη συνέχεια για την εύρεση κατάλληλης λύσης για τον περιορισμό του προβλήματος, καθώς τα ληφθέντα μέτρα έχουν βελτιώσει ελαφρώς την κατάσταση, αλλά δεν έχουν δώσει οριστική λύση στο ζήτημα. Κατά συνέπεια, απαιτείται η άμεση λήψη μέτρων από την ΡΑΕ που θα διασφαλίσουν τη διαφανή λειτουργία της χονδρικής αγοράς σύμφωνα με τα οικονομικά δεδομένα που διαμορφώνονται βάσει προσφοράς και ζήτησης εντός της

αγοράς και θα επιλύσουν το ζήτημα των υπέρογκων χρεώσεων για τους Λογαριασμούς Προσαυξήσεων της Αγοράς Εξισορρόπησης διασφαλίζοντας ένα πλαίσιο υγιούς ανταγωνισμού για τους Προμηθευτές ανεξαρτήτως τυχόν λοιπών δραστηριοτήτων τους στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και μεγαλύτερη διαφάνεια στη λιανική αγορά ως προς τις χρεώσεις που μετακυλίσονται στους καταναλωτές. Επίσης, η ύπαρξη τέτοιου είδους χρεώσεων στην χονδρική αγορά, καθώς και άλλων μη προβλέψιμων χρεώσεων, που ενίοτε εφαρμόζονται χωρίς να έχει προηγηθεί δημόσια διαβούλευση και επαρκής τεκμηρίωση της αναγκαιότητάς τους, δεν είναι δυνατόν να αγνοούνται στη διαμόρφωση της Ρήτρας Αναπροσαρμογής. Είναι αναγκαίο οι Προμηθευτές να μπορούν να ορίσουν τους δείκτες της μεθοδολογίας υπολογισμού της εν λόγω χρέωσης.

Η παροχή κυμαινόμενων τιμολογίων με ευκρινές όριο προσαύξησης της Χρέωσης Προμήθειας ως μία επιπλέον επιλογή των Προμηθευτών ως προς τα τιμολόγια που προσφέρουν, πέραν του σταθερού, του τιμολογίου στη βάση τιμής και αναπροσαρμογής χρέωσης χωρίς όρια κ.ά., θα μπορούσε να προταθεί και να διερευνηθεί. Είναι αυτονόητο ωστόσο ότι δεν δύναται να επιβληθεί καθολικώς η ύπαρξη ορίου στις χρεοπιστώσεις που προκύπτουν από την εφαρμογή Ρήτρας Αναπροσαρμογής, καθώς κάτι τέτοιο θα αποτελούσε παρέμβαση στην εμπορική πολιτική των προμηθευτών, ενώ υπό συνθήκες δύναται να εμποδίσει την ανάκτηση του πραγματικού κόστους της προσφερόμενης υπηρεσίας προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας, γεγονός που αντίκειται στις βασικές αρχές τιμολόγησης ηλεκτρικής ενέργειας σύμφωνα με το Παράρτημα ΙΙ του Κώδικα Προμήθειας Ηλεκτρικής Ενέργειας σε Πελάτες.

ΙΙ. Κατάργηση της παραγράφου 4 της Απόφασης 409/2020 περί πρόβλεψης ισοδύναμων μέτρων και διατήρησης μόνο της Αναλογικής Χρέωσης (και των ορίων διακύμανσης επί αυτής) για λόγους διαφάνειας.

Σε συνέχεια της αλυσιτελούς εφαρμογής της σχετικής διάταξης, η Αρχή θεωρεί ότι παρέλκει η σχετική μνεία περί ισοδύναμων μέτρων, προκειμένου να ενισχυθούν η διαφάνεια, η τυποποίηση και η συγκρισιμότητα των τιμολογίων. Σε κάθε περίπτωση, ο Προμηθευτής δύναται να τεκμηριώσει την τήρηση των εν λόγω αρχών, για κάθε ένα από τα προϊόντα του, φέροντας

το σχετικό βάρος απόδειξης. Πώς αξιολογείτε την προαναφερθείσα πρόταση και ποιες συγκεκριμένες παρατηρήσεις έχετε να εισφέρετε για την προτεινόμενη αλλαγή;

Δεν κρίνεται σκόπιμη η κατάργηση των ισοδύναμων μέτρων διότι η ΡΑΕ θα παρενέβαινε με μονοδιάστατο τρόπο στην αγορά και θα διαδραμάτιζε διαφορετικό ρόλο από αυτόν, που της έχει αναθέσει ο νομοθέτης.

ΘΕΣΗ-ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Κατά τη γνώμη μας, τα ισοδύναμα μέτρα συνάδουν με την επιχειρηματική ελευθερία των προμηθευτών βάσει του άρθρου 5 του Συντάγματος αλλά και την ιδιωτική αυτονομία, που διέπει τη λειτουργία των νομικών προσώπων των προμηθευτών (που αποτελεί βασική αρχή του ελληνικού δικαίου των εταιρειών).

Ως εκ τούτου, θεωρούμε ότι είναι θετική η πρόβλεψη δυνατότητας λήψης ισοδύναμων μέτρων.

III. Κατάργηση του παγίου (ή κάθε άλλης παρεμφερούς επιβάρυνσης) σε όλους τους λογαριασμούς ηλεκτρικού ρεύματος.

Στα πλαίσια της απλότητας και σαφήνειας των λογαριασμών ηλεκτρικής ενέργειας που απαιτεί η Οδηγία 409/2020, η Αρχή εισηγείται την κατάργηση του παγίου σε όλους τους λογαριασμούς ηλεκτρικού ρεύματος. Διευκρινίζεται ότι ως «χρέωση παγίου» νοείται κάθε χρέωση, που επιβάλλεται κατά τρόπο οριζόντιο, αφορά σε σταθερό ποσό και αποσυνδέεται από την ποσότητα της κατανάλωσης (“flat charge”).

Κατόπιν της ανωτέρω κατάργησης, οι λογαριασμοί θα αντικατοπτρίζουν ακριβέστερα το ποσό της ενέργειας που καταναλώθηκε, χωρίς παρανοήσεις και περιττές χρεώσεις. Στην περίπτωση που κρίνετε σκόπιμη τη διατήρηση της εν λόγω επιβάρυνσης, καλείστε να αιτιολογήσετε επαρκώς την αναγκαιότητά της, διακρίνοντας ανά κατηγορία πελάτη και συνυποβάλλοντας σχετική περιπτωσιολογία.

Εξαίρεση σε σχέση με τη χρέωση παγίου θα αποτελεί η περίπτωση ιδιοκτησιών που μένουν προσωρινά ή μακροπρόθεσμα αχρησιμοποίητες. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η επιβάρυνση πολιτών με πάγια τέλη δύναται να δικαιολογείται από τη υποχρεωτική συνέχιση εκπροσώπησης, και άρα δέσμευσης πόρων για τη διατήρηση μίας κατάστασης που δεν αποφέρει κέρδος στον Προμηθευτή. Το ύψος του παγίου εν προκειμένω οφείλει να

λαμβάνει υπόψη την αρχή της αναλογικότητας και της οικονομικής ισορροπίας των συμβάσεων.

ΘΕΣΗ - ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Το πάγιο αφορά λειτουργικές δαπάνες των προμηθευτών όπως για παράδειγμα αυτές που αφορούν στην ανάπτυξη υπηρεσιών και την εξυπηρέτηση πελατών.

Η χρέωση παγίου είναι διακριτή και σαφής, περιλαμβάνεται ρητώς στην προσυμβατική ενημέρωση των καταναλωτών και δεν συνδέεται με την κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας. Είναι σταθερή χρέωση και δεν δύναται να συνδεθεί με την κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας.

Γενικά δεν συμφωνούμε με την κατάργηση της χρέωσης παγίου.

Εν τέλει, η ΡΑΕ δεν αποδεικνύει την καταλληλότητα και προσφορότητα του μέτρου σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό, ήτοι την καλύτερη ενημέρωση των καταναλωτών σχετικά με τους λογαριασμούς κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας.

IV. Καθορισμός του τρόπου ειδοποίησης των καταναλωτών για την τροποποίηση της τιμολογιακής πολιτικής καθόσον αφορά σε Ρήτρα Αναπροσαρμογής.

Σε περίπτωση ουσιώδους μεταβολής της τιμολογιακής πολιτικής Προμηθευτή, η οποία συν εφέλκει την υποχρέωση ατομικής ειδοποίησης των καταναλωτών, και εφόσον -κατ' επιλογή του Προμηθευτή- η εν λόγω ειδοποίηση υλοποιείται μέσω του Λογαριασμού Κατανάλωσης, θεωρείτε ότι η σχετική ειδοποίηση προσέχει να πραγματοποιηθεί με τρόπο που θα καθορίζεται δεσμευτικά ή να καταλείπεται στον Προμηθευτή περιθώριο επιλογής μεταξύ εναλλακτικών δυνατοτήτων; Επιπλέον, κρίνετε σκόπιμο η σχετική ειδοποίηση να υλοποιείται μέσω ειδικού διακριτού εγγράφου που θα εσωκλείεται στον Λογαριασμό; Εφόσον, ωστόσο, η ειδοποίηση πραγματοποιείται μέσω της αναγραφής επί του εντύπου του Λογαριασμού θεωρείτε ότι προσιδιάζει η σχετική μνεία να πραγματοποιείται σε εμφανές σημείο; Ή αντιθέτως θεωρείτε ότι αρκεί η απλή αναφορά σε οποιοδήποτε σημείο του Λογαριασμού, έστω και εν είδει «υποσημείωσης» ή με μη-ευανάγνωστους γραφικούς χαρακτήρες («ψιλά γράμματα»); Κατά τη γνώμη

σας, η εν λόγω ενημέρωση οφείλει να άπτεται όλων των κύριων παραμέτρων της νέας Χρέωσης/του νέου Τιμολογίου, καθώς και του τρόπου διαμόρφωσής τους ή αρκεί η απλή επισήμανση του ιστοτόπου του Παρόχου και η παραπομπή του καταναλωτή σε αυτό για τη συνολική ενημέρωσή του;

ΘΕΣΗ - ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να διευκρινιστεί τι εννοείται ως ουσιώδης μεταβολή της τιμολογιακής πολιτικής του προμηθευτή.

Όσον αφορά την υποχρέωση ατομικής ειδοποίησης των καταναλωτών, σε περίπτωση ουσιώδους μεταβολής της τιμολογιακής πολιτικής από τους προμηθευτές, θεωρούμε ότι θα πρέπει να παρέχεται στους προμηθευτές περιθώριο επιλογής μεταξύ εναλλακτικών δυνατοτήτων.

Η εν λόγω ενημέρωση θα πρέπει να είναι σαφής, αιτιολογημένη και εφόσον πραγματοποιείται μέσω της αναγραφής επί του έντυπου του λογαριασμού, η σχετική μνεία θα πρέπει να πραγματοποιείται σε εμφανές σημείο με ευανάγνωστους γραφικούς χαρακτήρες. Λόγω του περιορισμένου χώρου στο έντυπο λογαριασμού, είναι εύλογο να επιλεγεί ένας συνδυασμός ενημέρωσης στο έντυπο του λογαριασμού με μια επαρκή και κατανοητή επισήμανση στον ιστοτόπο των Προμηθευτών.

4) ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΤΟΠΙΝ ΤΗΣ ΤΡΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΑΡ. 1 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 138 ΤΟΥ Ν. 4001/2011

Σύμφωνα με το άρθρο 3 (Κρατική εποπτεία και γενικές αρχές) του Ν. 4001/2011 «1. Η άσκηση Ενεργειακών Δραστηριοτήτων τελεί υπό την εποπτεία του Κράτους, η οποία ασκείται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (ΡΑΕ) στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους και του μακροχρόνιου ενεργειακού σχεδιασμού της χώρας.»

Επιπροσθέτως, το άρθρο 138 του Ν. 4001/2011 ορίζει «Ο Κώδικας Προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας σε Πελάτες εκδίδεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής ύστερα από

γνώμη της ΡΑΕ, κατόπιν προηγούμενης Δημόσιας Διαβούλευσης και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.».

Το άρθρο 30 (Κανονιστικές και Νομοθετικές Αρμοδιότητες) του ανωτέρω Νόμου ορίζει «1. Στην περίπτωση που η νομοθεσία για την αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και Φυσικού Αερίου προβλέπει την έκδοση προεδρικών διαταγμάτων, η ΡΑΕ προβαίνει σε κάθε αναγκαία ενέργεια για την έκδοση αυτών και καταθέτει προς τους καθ' ύλην αρμόδιους Υπουργούς τις απόψεις της επί των σχεδίων των εν λόγω διαταγμάτων.

2. Η ΡΑΕ δύναται να αναφέρεται προς τη Βουλή των Ελλήνων και τον καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργό προτείνοντας νομοθετικές ρυθμίσεις σχετικά με την προώθηση και επίλυση θεμάτων που ανάγονται στην εκπλήρωση της αποστολής της. Ο Πρόεδρος της Βουλής διαβιβάζει τις σχετικές προτάσεις στη Μόνιμη Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής των Ελλήνων, η οποία μπορεί να διατυπώνει εγγράφως προς τον Πρόεδρο της Βουλής τις απόψεις της επί των ανωτέρω αναφορών.

3. Η ΡΑΕ εκδίδει, με απόφαση της, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, τους Κανονισμούς και Κώδικες που προβλέπονται με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, ύστερα από γνώμη του αρμόδιου διαχειριστή, όπου αυτή απαιτείται.

4. Η ΡΑΕ, με απόφαση της, δύναται να εκδίδει ανακοινώσεις, οι οποίες αναρτώνται στην επίσημη ιστοσελίδα της, ως προς τον τρόπο με τον οποίον ερμηνεύει και εφαρμόζει το ισχύον ρυθμιστικό πλαίσιο, εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων της.»

Εν τέλει, σύμφωνα με το άρθρο 43 παρ. 2 του Συντάγματος «Ύστερα από πρόταση του αρμόδιου Υπουργού επιτρέπεται η έκδοση κανονιστικών διαταγμάτων, με ειδική εξουσιοδότηση νόμου και μέσα στα όριά της. Εξουσιοδότηση για έκδοση κανονιστικών πράξεων από άλλα όργανα της διοίκησης επιτρέπεται προκειμένου να ρυθμιστούν ειδικότερα θέματα ή θέματα με τοπικό ενδιαφέρον ή με χαρακτήρα τεχνικό ή λεπτομερειακό.»

Εκ των ανωτέρω, προκύπτει ότι θα ήταν συνταγματικά επίφοβο να μεταβιβαστεί η αρμοδιότητα τροποποίησης των διατάξεων του Κώδικα Προμήθειας για τους παρακάτω λόγους:

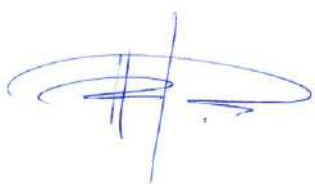
Η ανεξάρτητη αρχή, που κατοχυρώνεται νομοθετικά (όπως η ΡΑΕ) και όχι συνταγματικά αποτελεί, κατά την κρατούσα άποψη, διοικητική αρχή με συγκεκριμένες ιδιαιτερότητες, ήτοι: α) ότι δεν υπόκειται σε διοικητικό έλεγχο και β) τα μέλη της απολαύουν προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας.

Το άρθρο 43 παρ. 2 αποτελεί συνταγματική απόκλιση από την κατ' αρχήν διάκριση των λειτουργιών (άρθρο 26 Συντάγματος), με την έννοια ότι επιτρέπεται η άσκηση νομοθετικής λειτουργίας με την έκδοση κανονιστικών πράξεων από όργανα της Διοίκησης, μετά από πράξη των οργάνων της νομοθετικής εξουσίας, που οριοθετεί την δικαιολογημένη απόκλιση από το άρθρο 26 του Συντάγματος.

Θεωρούμε ότι η μεταβίβαση αρμοδιότητας στη ΡΑΕ δυνατότητας δημιουργίας κανόνων δικαίου σε ένα μείζον μέρος της ενεργειακής πρακτικής και καθημερινότητας σε συνδυασμό με τις λοιπές αρμοδιότητες που, ήδη, ασκεί η Αρχή θα αποτελούσε συνταγματικά επίφοβη εξέλιξη και θα οδηγούσε σε μια «εκτεταμένη» αρμοδιότητα, που δεν συνάδει με το ρόλο της Αρχής, συνεκτιμώντας και το γεγονός ότι με την παρούσα μορφή του άρθρου 138 του Ν. 4001/2011, η ΡΑΕ προβαίνει σε διατύπωση γνώμης για την έκδοση απόφασης του Υπουργού προκειμένου να τροποποιηθεί ο Κώδικας Προμήθειας Ηλεκτρικής Ενέργειας.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για αναλυτική παρουσίαση και συζήτηση επί των θέσεων και προτάσεών μας.

Με εκτίμηση,

Αντιπρόεδρος Δ.Σ.
Ηρόδοτος Αντωνόπουλος